

e-Aktuality Zväzu

Číslo 1/2020

Rok 2019 – čiastočné hodnotenie

Zamestnanosť – v regionálnom školstve v roku 2019 narástol počet zamestnancov oproti roku 2018 o 1254 (aktuálny stav je 131 608). Nedochoďalo k hromadným prepúšťaniam, čo pripisujeme pozitívnemu demografickému vývoju, ktorý sa dotýka materských škôl, I. stupňa základných škôl ako aj zvýšenému počtu asistentov učiteľa. Ministerstvo školstva požiadavky škôl na počet asistentov učiteľa naplnilo iba čiastočne, ale vo vyššom počte ako minulý rok.

Na vysokých školách v roku 2019 klesol počet zamestnancov oproti roku 2018 o 96, aktuálny stav je 20 396.

Sociálna politika a politika plátov – podpisom Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na roky 2019 a 2020 došlo a dochádza k navýšeniu tarifných plátov pre pedagogických a odborných zamestnancov, učiteľov vysokých škôl, zamestnancov vo vede, výskume a nepedagogických zamestnancov. Od 1. 1. 2019 o 10%, od 1. 1. 2020 o ďalších 10%. Ministerstvo školstva po dohode s Odborovým zväzom školstva realizovalo aj navýšenie plátov pre začínajúcich pedagógov, začínajúcich učiteľov vysokých škôl a zamestnancov vo vede a výskume od 1. septembra 2019.

Zvyšovanie tarifných plátov hodnotíme pozitívne, je na škodu veci, že sa v tak rozsahu nedialo aj v predchádzajúcich rokoch.

Ďalej pozitívne hodnotíme:

- udržanie príplatku pre pedagogických a odborných zamestnancov za profesijný rozvoj (zákon o pedagogických a odborných zamestnancoch)
- získanie prostriedkov na preplácanie príspevkov na rekreácie pre zamestnancov školstva,
- navýšenie dovolenky zamestnancov vo vede a výskume a ich preradenie do tarifnej tabuľky k učiteľom vysokých škôl,

- zvýšenie započítateľnosti rokov praxe na úroveň 40 rokov,

- pod záštitou ministerky školstva uskutočnenie konferencie Transformácia vysokého školstva v kontexte informačnej spoločnosti.

Nepodarilo sa naplniť dlhodobé požiadavky OZ PŠaV na Slovensku nielen z úrovne ministerstva školstva, ale aj z úrovne vlády SR.

- Zvýšenie podielu HDP na školstvo a vedu v súlade s metodikou a odporúčaniami OECD.

- Zjednotenie financovania regionálneho školstva – Prechod osobných nákladov z tzv. originálnych kompetencií samosprávy v regionálnom školstve pod prenesené kompetencie. Previest' kompetencie v oblasti riadenia a financovania verejných škôl a školských zariadení výlučne do pôsobnosti MŠVVaŠ SR.

- Prehodnotenie systému normatívneho financovania na žiaka a triedu tak, aby finančné prostriedky pokrývali reálne potreby škôl a školských zariadení.

- Vyčlenenie dostatočných finančných prostriedkov na nenárokové nadtarifné zložky platu a zabezpečenie finančných prostriedkov na 13. a 14. plat.

- Pripraviť modernú a dlhodobú koncepciu rozvoja vysokého školstva v nadväznosti na legislatívnu úpravu v zákone o vysokých školách.

- Novelizovať zákon o vysokých školách v oblasti reťazenia pracovných pomerov učiteľov a vedec-ko-výskumných zamestnancov.

- Neúplné čerpanie finančných prostriedkov z Operačného programu Výskum a inovácie.

Je naďalej potrebné neustále presadzovať dôstojné pracovné podmienky a spoločenské postavenie všetkých zamestnancov školstva a zamerať sa na témy špecifikované v Deklarácii 2020.

Politici, ktorí budú zvolení v najbližších parlamentných voľbách, by mali prijať záväzok reálne sa zaoberať finančnými potrebami v školstve. Pozri priložená Deklarácia 2020.

https://www.ozpsav.sk/files/deklaracia%202020_sk_olstvo.pdf

Školstvu želáme do roku 2020 dobrú ministerku/ministra, ktorá/ý bude pôsobiť na ministerstve školstva celé volebné obdobie a vládu, ktorá bude školstvo považovať za investíciu, nie za výdavok.

Pavel Ondek, predseda zväzu

Zmena právnej úpravy osobných príplatkov

Dňa 1.1.2020 nadobudol účinnosť zákon číslo 470/2019 Z. z., ktorý, okrem iného, mení úpravu osobného príplatku uvedenú v §10 zákona č. 553/2003 Z. z. O priebehu legislatívneho procesu sme Vás informovali prostredníctvom našej internetovej stránky dňa 24.9.2019.

(<https://www.ozpsav.sk/sk/Aktuality/udalosti-oznamy/rokovanie-hsr-sr.alej>).

Podľa novej úpravy zamestnávateľ môže zvýšiť, znížiť, alebo odobrať osobný príplatok zamestnancovi len na základe úrovne kvality plnenia pracovných úloh. Novela reaguje na prax niektorých zamestnávateľov, ktorí pri zvyšovaní tarifných miezd zamestnancov účelovo znižovali osobné príplatky alebo ich úplne odoberali bez ohľadu na účel priznaného osobného príplatku, čím v konečnom dôsledku nedošlo u zamestnancov k navýšeniu funkčného platu. Zároveň novela zavádza novú povinnosť zamestnávateľa pri znižovaní, resp. odobraní osobného príplatku, kedy je povinný túto skutočnosť vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov.

Pôvodné znenie §10:

(1) Zamestnancovi na ocenenie mimoriadnych osobných schopností, dosahovaných pracovných výsledkov alebo za vykonávanie práce nad rámec pracovných povinností možno priznať osobný príplatok až do sumy zodpovedajúcej ustanovenému limitu; to sa nevzťahuje na zamestnanca zamestnávateľa uvedeného v § 1 ods. 1 písm. g). Osobný príplatok sa určí pevnou sumou zaokrúhlenou na 50 eurocentov nahor.

(2) O priznaní osobného príplatku podľa odseku 1, jeho zvýšení, znížení alebo odobratí rozhoduje zamestnávateľ na základe písomného návrhu príslušného vedúceho zamestnanca.

(3) Limit osobného príplatku na účely odseku 1 je 100 % platovej tarify najvyššieho platového stupňa platovej triedy, do ktorej je zamestnanec zaradený, a u pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca 100 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený, zvýšenej o 14 %.

Nové znenie §10:

(1) Zamestnancovi na ocenenie mimoriadnych osobných schopností, dosahovaných pracovných výsledkov alebo za vykonávanie práce nad rámec pracovných povinností možno priznať osobný príplatok až do sumy zodpovedajúcej ustanovenému limitu; to sa nevzťahuje na zamestnanca zamestnávateľa uvedeného v § 1 ods. 1 písm. g). Osobný príplatok sa určí pevnou sumou zaokrúhlenou na 50 eurocentov nahor.

(2) Osobný príplatok je možné zvýšiť, znížiť alebo odobrať na základe úrovne kvality plnenia pracovných úloh.

(3) O priznaní osobného príplatku podľa odseku 1, jeho zvýšení, znížení alebo odobratí rozhoduje zamestnávateľ na základe písomného návrhu príslušného vedúceho zamestnanca.

(4) Limit osobného príplatku na účely odseku 1 je 100 % platovej tarify najvyššieho platového stupňa platovej triedy, do ktorej je zamestnanec zaradený, a u pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca 100 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený, zvýšenej o 14 %.

(5) Zamestnávateľ je povinný vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov návrh na zníženie alebo odobratie osobného príplatku.

Úplné znenie zákona č. 553/2003 Z. z. je dostupné na stránke:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/553/20200101.html>

Spracoval: M. Mikluš, právnik zväzu

Stretnutie s koalíciou PS SPOLU

Dňa 11.12.2019 sa na pôde zväzu uskutočnilo rokovanie zástupcov zväzu a partnerských organizácií pôsobiacich v školstve. Boli prerokované spoločné požiadavky a prijatá Deklarácia 2020. Zväz následne zaslal Deklaráciu všetkým relevantným politickým subjektom kandidujúcim vo voľbách do NRSR a požiadal ich o stretnutie, aby mohol verejnou formou informovať o prienikoch medzi požiadavkami z Deklarácie a ich volebných programoch.

Ako prví zareagovali na našu výzvu predstavitelia koalície PS SPOLU. Stretnutie sa uskutočnilo v pondelok 13.1.2020. Koalíciu zastupovali jej od-

borníci pre oblasť vzdelávania a vedy Vladimír Šucha a Juraj Hipš a odborník pre oblasť verejných financií Ján Remeta.

Po úvodnom zoznamení a výmene základných informácií prebehla živá diskusia o hlavných požiadavkách odborového zväzu a nosných témach volebného programu politickej strany. Zástupcovia PS SPOLU na úvod zdôraznili, že školstvo, vzdelávanie, veda a inovácie sú prioritou ich programu, a to nielen filozofickou, ale aj rozpočtovou. Ako dôvod uviedli akútnu potrebu zlepšenia výsledkov vzdelávania, prispôbenie obsahu vzdelávania požiadavkám trhu práce, reagovanie na priemyselnú revolúciu 4.0 a jej hroziace negatívne vplyvy na slovenskú ekonomiku. Dodali, že odborné vzdelávanie a vysoké školy musia zabezpečovať v procese vzdelávania pridanú hodnotu, ktorá umožní budúcim zamestnancom väčšiu konkurencieschopnosť v európskom prostredí.

V programovej časti týkajúcej sa školstva je v centre ich pozornosti najmä zamestnanec, jeho sociálna a ekonomická spokojnosť a status v spoločnosti. Tieto chcú dosiahnuť každoročným zvyšovaním plátov v priemere o 10 % (s dôrazom na pohyblivú zložku), vytvorením systému metodicko-pedagogickej podpory či zavedením plateného uvoľnenia z pedagogických povinností za účelom ďalšieho vzdelávania sa, či tvorby pedagogických materiálov (sabatikal). Majú tiež záujem podporovať inovatívne výchovno-vzdelávacie projekty, verejne oceňovať najlepších jednotlivcov a ponúknuť rôzne nepeňažné výhody (učiteľská karta). Zamerať sa chcú na zlepšenie prípravy budúcich učiteľov na pedagogických fakultách, ako aj výraznejšej systémovej podpory v prvých rokoch praxe. Zároveň uviedli, že dôležitým prostriedkom na dosiahnutie stability v školskom prostredí je kvalitný sociálny dialóg.

V oblasti financovania školstva súhlasia s jednou zo základných požiadaviek zväzu, a to zjednotením všetkých existujúcich zdrojov späť pod ministerstvo školstva prostredníctvom špecializovaných krajských školských úradov. Chcú zachovať model normatívneho financovania na žiaka/triedu s možnými úpravami.

V rámci obsahu vzdelávania navrhujú prijatie kurikulárnej reformy, ktorá bude postavená na rozvoji praktických, sociálnych a digitálnych zručností, tímovej práci obmedzení encyklopedických vedomostí. Na školách chcú podporovať kultúru, šport a vedu a posilniť mimoškolské aktivity v školských kluboch detí. Prostredníctvom dobrovoľníckej činnosti majú záujem zlepšiť postoj žiakov a študentov k aktívnemu občianstvu. Sociálnu integráciu chcú dosiahnuť podporou inkluzívnych tímov na školách či garanciou miesta v materských školách od 3 rokov. Špeciálne školy považujú za nevyhnutnú súčasť systému a skúsenosti špeciálnych pedagógov plánujú využiť pri ich lepšom prepojení s bežnými školami.

V oblasti vysokých škôl majú záujem o zlepšenie prenosu poznatkov do praxe prostredníctvom spolupráce so súkromným sektorom a zmenu voľby manažmentu univerzít. Chcú podporovať profesijne orientované bakalárske stupne, čo má prispieť k transformácii výrobnjej sféry. Upozorňujú na potrebu efektívnejšieho využívania zdrojov EÚ. Majú záujem stimulovať súkromné investície do vedy a výskumu a podporovať návrat mozgov zo zahraničia. Taktiež upozorňujú na potrebu nevyhnutnej racionalizácie siete vysokých škôl na základe auditu siete škôl.

Zapísal: Juraj Stodolovský, vedúci úradu zväzu

Stretnutie so zástupcom strany Za ľudí

Dňa 30.1.2020 sa zástupcovia vedenia zväzu stretli s odborníkom politickej strany Za ľudí pre oblasť školstva, Michalom Kováčsom, ktorý zareagoval na našu žiadosť o stretnutie v súvislosti s nadchádzajúcimi parlamentnými voľbami. Cieľom rokovania bolo prediskutovanie požiadaviek zväzu vyplývajúcich z Deklarácie 2020 a programu tejto politickej strany v oblasti výchovy, vzdelávania a vedy.

Predseda zväzu P. Ondek na úvod stručne informoval o postavení a aktivitách odborového zväzu. Následne predstavil hlavné požiadavky Deklarácie 2020 týkajúce sa okrem iného podielu HDP na školstvo, plátov zamestnancov či systému financovania regionálneho školstva a vysokých škôl.

M. Kovács upriamil pozornosť na hlavný cieľ v oblasti zvyšovania plátov zamestnancov školstva, ktorým je presadiť, aby priemerný plat pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v regionálnom školstve dosiahol 100% priemernej mzdy vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov na Slovensku. Zdôraznil potrebu zvýšenia kvality štúdiá na pedagogických fakultách a jeho prepojenia na absolventskú prax. Záujem o štúdium učiteľských smerov medzi najlepšími absolventmi stredných škôl chce jeho strana podporiť výraznými štipendiami.

P. Ondek upozornil na dlhodobú požiadavku zjednotenia zdrojov financovania zamestnancov v regionálnom školstve, ako aj na nedostatky súčasného systému normatívneho financovania. M. Kovács v tejto súvislosti navrhuje minimalizovať dohodovacie konanie pre jeho nesystémovosť

a súhlasil s nevyhnutnosťou valorizácie normatívu aj z dôvodu zvyšujúcich sa prevádzkových nákladov.

Podpredseda zväzu I. Šoš otvoril tému integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a s tým súvisiacu činnosť špeciálnych škôl. M. Kovács reagoval potrebou včasnej diagnostiky a podporou začlenenia znevýhodnených detí budovaním inkluzívnych tímov na školách. Učitelia žiakov zo znevýhodneného prostredia by mali mať podľa neho znížený úväzok, aby mali možnosť dodatočného tréningu na túto činnosť. Zároveň vyzdvihol ich návrh na zavedenie nárokovateľnosti miesta v škôlke od 2 rokov či vytvorenie vysunutých pracovísk rannej starostlivosti v marginalizovaných komunitách.

V oblasti vysokých škôl sa program strany Za ľudí primárne venuje zavedeniu hodnotenia kvality

výučby a jej zohľadneniu pri rozdelení financií. Navrhuje rozdeliť univerzity na výskumné a vzdelávacie a ich zameraniu prispôbiť aj kritériá hodnotenia. Člen rady zväzu za združenie VŠaPRO B. Pandula upozornil na problémy v systéme financovania vysokých škôl podľa počtu študentov, ktorý spôsobuje znižovanie nárokov na úroveň vedomostí, ako aj konkurencieschopnosť prírodovedeckých fakúlt. V oblasti vedy a výskumu chce strana Za ľudí zmeniť existujúce grantové schémy, reštrukturalizovať Agentúru na podporu vedy a výskumu a výrazne zvýšiť verejné zdroje doplnené o investície zo súkromného sektora.

Zapísal: Juraj Stodolovský, vedúci úradu zväzu

Podpis vzorového pracovného poriadku

Dňa 10.2.2020 podpísala ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová za účasti predsedu OZPŠaV na Slovensku Pavla Ondeka vzorový pracovný poriadok pre pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov škôl a školských zariadení. Vzorový pracovný poriadok je výsledkom spolupráce ministerstva so zástupcami školských odborárov a reaguje na viaceré legislatívne zmeny predovšetkým na ne-

dávno schválený zákonom o pedagogických a odborných zamestnancoch.

Obsah tvoria práva a povinnosti pedagogických a odborných zamestnancov, pracovný čas, pracovná disciplína, prekážky v práci, pracovné cesty, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci či zásady a kritériá hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov. Zároveň upravuje postup pri ochrane pred sociálno-patologickými javmi na pracovisku (mobbing, bossing, šikana).

Riaditelia na jednotlivých školách a školských zariadeniach majú povinnosť vypracovať a zverejniť so súhlasom odborovej organizácie pracovný poriadok, ktorý môže odzrkadľovať špecifické pomery na pracovisku, musí však byť v súlade s týmto vzorovým pracovným poriadkom.

Celý text vzorového pracovného poriadku nájdete na webovej stránke zväzu.

Zapísal: Juraj Stodolovský, vedúci úradu zväzu

Predvolebné stretnutie so zástupcami strany Most - Híd

Vedenie zväzu sa dňa 10.2.2020 stretlo na predvolebnom rokovaní so zástupcom strany Most – Híd štátnym tajomníkom Petrom Krajňákom, jeho poradcom Marcelom Šefčíkom a s generálnou riaditeľkou sekcie národnostného a inkluzívneho vzdelávania Máriou Prékop. Cieľom stretnutia bolo prediskutovať požiadavky zväzu vyplývajúce z Deklarácie 2020 a volebný program strany v oblasti školstva. Po úvodnom predstavení zhrnul predseda zväzu Pavel Ondek základné tézy z Deklarácie týkajúce sa zvýšenia úrovne HDP na školstvo a vedu, odmeňovania či sociálneho zabezpečenia a spoločenského postavenia zamestnancov rezortu. Dotkol sa tiež problémov vyplývajúcich z roztrieštenosti financovania rôznych typov škôl a škol-

ských zariadení, ako aj z aktuálnych nastavení vzťahov medzi riaditeľom, zriaďovateľom a radou školy. Podpredsedníčka zväzu pre základné školstvo Ingrid Gamčíková upozornila na potrebu zohľadnenia reálnych potrieb škôl pri úprave systému normatívneho financovania, ktorý v súčasnosti nie je dostatočný na pokrytie mzdových a prevádzkových nákladov. Okrem toho spomenula možnosti zefektívnenia ochrany pred sociálno-patologickými javmi na pracovisku. Podpredseda zväzu pre vysoké školy Miroslav Habán načrtol problémy súvisiace s reťazením pracovných pomerov, zdôraznil potrebu zefektívnenia čerpania eurofondov na vedu a výskum a pripomenul dokument Dobrá reforma, na ktorom participovali zástupcovia zväzu z prostredia vysokých škôl. Štátny tajomník ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Peter Krajňák zhodnotil program strany Most – Híd v oblasti školstva. Naznačil, že za reálnu, v najbližšom volebnom období, považuje každoročnú valorizáciu plátov zamestnancov minimálne o 6%. Ideálnym výsledkom by bol nástupný plat učiteľa na úrovni 1000 eur v čistom. Uviedol, že ich prioritou je ďalšia podpora implementácie povinnej predškolskej výchovy a k tomu úmerné zvyšovanie kapacít materských škôl. Jeho strana navrhuje

zmeniť podmienky povinnej školskej dochádzky tak, aby končila minimálne získaním stredoškolského vzdelania s prihliadnutím na potreby trhu práce v regióne a záujmy národnostných menšín. Zdôraznil dôležitú funkciu školských klubov detí a podporil presun ich financovania naspäť pod prenesené kompetencie samosprávy. V oblasti vysokých škôl budú presadzovať zvýšenie prostriedkov na vedu a výskum a zlepšenie hodnotenia kvality štúdia prostredníctvom akreditačnej agentúry, ktorá bude reflektovať relevanciu študijných odborov pre aktuálny trh práce. Doplnil ho jeho poradca Marcel Šefčík, ktorý potvrdil záujem na optimalizácii siete vysokých škôl a transformácii vybraných univerzít na vedecko-výskumné inštitúcie prepojené so súkromným sektorom a s potrebami, resp. špecifikami regiónov. Generálna riaditeľka sekcie národnostného a inkluzívneho vzdelávania ministerstva školstva Mária Prékop reagovala na potrebu úpravy systému normatívneho financovania, ako aj na zmenu princípov vzťahov medzi riaditeľmi škôl a ich zriaďovateľmi.

Zapísal: Juraj Stodolovský, vedúci úradu zväzu

13. ročník pretekov "O pohár predsedu OZ PŠaV na Slovensku" je úspešne za nami

V piatok 14. 2. 2020 bolo Ski centrum Dolinky-Žiar dejiskom každoročného zimného športového podujatia školských odborárov s názvom Lyžiarske a snowboardové preteky o pohár predsedu OZPŠaV na Slovensku. Z prihlásených 110 lyžiarov a snowboardistov zo 49 základných organizácií z celého Slovenska sa napokon z dôvodu chrípkovej sezóny postavilo na štart 98 pretekárov zo 47 základných organizácií zo všetkých typov a stupňov škôl a školských zariadení. Športová atmosféra, pozitívna nálada, kamarátske vzťahy - to sú hlavné znaky tejto akcie. Neplánovaným spretrením programu bola tohoročná novinka –

ľadové medvede. Tí najotužitejší neváhali a vykúpali sa vo sviežej vode potoka tečúceho pod lyžiarskym svahom.

Po prvýkrát v histórii pretekov sme žiaľ zaznamenali dva úrazy. Šport je šport a prináša aj takéto situácie. Zraneným lyžiarkam prajeme rýchle uzdravenie a veríme, že budúci rok bude pre ne úspešnejší.

Slávnostným vyhodnotením a spoločným posedením v priestoroch hotela Sorea Máj v Liptovskom Jáne sme 13. ročník pretekov ukončili.

Všetkých účastníkov vo svojom príhovore potešil predseda zväzu Ing. Pavel Ondek, keď povedal: "Nech žije 14. ročník!"

Ku spokojnosti všetkých organizátorov účastníci hodnotia akciu ako výbornú vo všetkých bodoch.

V mene pána predsedu a organizátorov ďakujeme za férový a príjemný priebeh tohtoročných pretekov a v mene účastníkov sa už teraz tešíme na 5. február 2021.

Výsledkovú listinu nájdete na webovej stránke zväzu.

Iveta Majerová, sekretárka pretekov